

N:o 190.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1912 för egnahemslånefonden; gifven Stockholms slott den 24 mars 1911.

Under återopande af bilagda utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå Riksdagen att för beredande under år 1912 af bidrag till egnahemslåneförmedlare för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för hvarje låneförmedlare en half procent af den ej till betalning förfallna kapitalskuld, hvori låneförmedlaren på grund af från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp af 110,000 kronor att utgå direkt af fondens afkastning.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24
mars 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde.

På sätt jag förut denna dag vid hemställan om nådig proposition till Riksdagen angående kapitalökning för egnahemslånefonden erinrat, medgaf Riksdagen, då denna fond år 1904 inrättades, att Kungl. Maj:t finge af fondens medel årligen anvisa såsom bidrag till hushållningssällskapen för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster ett belopp, motsvarande för hvarje hushållningssällskap en half procent af den ej till betalning förfallna kapitalskuld, hvori sällskapet på grund af från fonden utbekomna statslån vid årets början häftat till staten. Dylika förvaltningsbidrag beviljades där-
efter för åren 1906, 1907 och 1908.

Då vid 1908 års Riksdag vissa förändringar blefvo vidtagna i de för egnahemslånerörelsen gällande bestämmelser, medgafs äfven låneförmedlande aktiebolag och föreningar rätt att komma i åtnjutande af

samma förvaltningsbidrag, därvid såsom grundval för beräkningen af bidraget skulle godkännas äfven de statslån, som dessa låneförmedlare redan förut fått sig beviljade.

Förvaltningsbidragen utgingo äfven under år 1909 i enlighet med af Riksdagen lämnadt medgifvande från egnahemslånefondens kapitaltillgång.

Då emellertid en dylik anordning syntes mindre lämplig, bland annat på den grund att fondens kapital därigenom så småningom förminskades, under det att fondens skuld till riksgäldskontoret förblef oförändrad, beviljade 1909 års Riksdag på framställning af Eders Kungl. Maj:t till bestridande af ifrågavarande förvaltningsbidrag på extra stat för år 1910 ett förslagsanslag af 75,000 kronor samt 1910 års Riksdag, likaledes på framställning af Eders Kungl. Maj:t, på extra stat för år 1911 ett förslagsanslag af 95,000 kronor. Vid beräkning af anslagens storlek utgick man från att låneförmedlarnas icke förfallna kapitalskuld vid 1910 och 1911 års början komme att uppgå till respektive omkring 15,000,000 och 19,500,000 kronor.

Jämväl för år 1912 synas medel böra af Riksdagen äskas till bestridande af ifrågavarande förvaltningsbidrag. Det härför erforderliga beloppet lärer emellertid enligt Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 30 december 1910 böra i riksstaten uppföras såsom driftkostnad för egnahemslånerörelsen och afräknas å egnahemslånefondens bruttoafkastning.

Beträffande driftkostnadernas belopp, hvilket uppenbarligen måste höjas allt efter som lånerörelsen ökas, anhåller jag få erinra, att enligt den af statskontoret gjorda beräkning, på hvilken fördelningen af förvaltningsbidragen för år 1911 grundat sig, låneförmedlarnas ej till betalning förfallna kapitalskuld vid början af samma år uppgick till 17,882,760 kronor 25 öre. Då för år 1911 hela det belopp af 5,000,000 kronor, hvaröfver Eders Kungl. Maj:t för samma år ägt förfoga, blifvit af Eders Kungl. Maj:t för ändamålet disponeradt, skulle följaktligen vid 1912 års början låneförmedlarnas icke förfallna kapitalskuld kunna, oafsedt eventuella inbetalningar och amorteringar, beräknas till i rundt tal omkring tjugutvå miljoner kronor. Då någon förändring i de grunder, enligt hvilka förvaltningsbidragen hittills beräknats, icke synes böra äga rum, skulle under sådana förhållanden förvaltningsbidragen under år 1912 komma att uppgå till ett belopp af omkring 110,000 kronor. Såsom jag förut denna dag vid anmälande af frågan om kapitalökning för egnahemslånefonden haft tillfälle erinra, har fondens afkastning år

1912 efter afräkande af berörda driftkostnadsbelopp, 110,000 kronor, beräknats till 840,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen

att för beredande under år 1912 af bidrag till egnahemslåneförmedlare för betäckande af för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för hvarje låneförmedlare en half procent af den ej till betalning förfallna kapital-skuld, hvori låneförmedlaren på grund af från egnahemslånefonden ut-bekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom drift-kostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp af 110,000 kronor att utgå direkt af fondens afkastning.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga... till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Vid protokollet:

Carl Mörner.